

נוהל תכנית למתן שוברים להכשרה מקצועית ותעסוקתית לקראת השתלבות בעולם העבודה מס' 1.6

1. מטרה¹

1.1. לעודד את אוכלוסיות היעד להשתתף בהכשרה מקצועית או תעסוקתית, באמצעות שוברים אישיים לשם קידום שילובם בשוק העבודה.

2. כללי

2.1. חלוקת השוברים תבוצע באופן שוויוני ועל פי שיקולים ענייניים בלבד.

2.2. האמור בהוראה נוקט בלשון זכר אך מכוון לנשים ולגברים כאחד.

3. הגדרות

3.1. "גוף מפנה"

גוף אשר בהתאם להוראה זו מפנה את אוכלוסיות היעד למימוש זכאותם לשובר. רשימת הגופים המפנים מפורטת בנספח ב'.

3.2. "החברה המנהלת"

חברה אשר משרד הכלכלה והתעשייה (להלן: "המשרד") התקשר עמה לצורך מתן שירותים לשם יישום הוראה זו.

3.3. "מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה גבוהה"

מקצועות הנכללים ברשימה המצ"ב כנספח ג'.

3.4. "מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה בינונית"

מקצועות הנלמדים במסגרת ההכשרות העומדות בתנאים המפורטים בסעיף 5 להלן ואינם נכללים בהגדרת מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה גבוהה ובמקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה נמוכה.

3.5. "מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה נמוכה" מקצועות הנכללים ברשימה המצ"ב כנספח ג' 2.

3.6. "הכשרות תעסוקתיות"

הכשרות לצורך הסרת קיומם של חסמים שונים העומדים בפני אוכלוסיית היעד בבואה להשתלב בעבודה או בקבלה להכשרה מקצועית או ללימודים ממושכים. ההכשרות כוללות את הקורסים הבאים בלבד: מכינה למה"ט, לימודי עברית ולימודי אנגלית בסיסית תעסוקתית. בסמכות ועדת ההיגוי לעדכן את רשימת הקורסים הכלולים בהכשרות הנ"ל.

4. אוכלוסיות יעד:

מי שנמצא בגיל העבודה ושאינו עובד או עובד בעבודה בלתי מקצועית (שאינה דורשת הכשרה מיוחדת) והמשתייך לאחת מהאוכלוסיות המפורטות בנספח א', למעט מי שמקבל סיוע למימון ההכשרה המבוקשת על ידי משרד ממשלתי אחר.

¹ בהתאם להחלטות הממשלה מס' 3995 מתאריך 24.8.2008, מס' 1996 מתאריך 15.7.2010 ומס' 5196 מיום 1.11.2012 בעניין "שיפור מערך ההכשרה המקצועית", במסגרתן נקבע כי על הממונה על זרוע העבודה במשרד הכלכלה והתעשייה (להלן - המשרד) לפעול על מנת להרחיב את השימוש בהכשרה מקצועית באמצעות שוברים אישיים להכשרה מקצועית.

5. הכשרות בהן ניתן יהיה לממש שובר :

5.1. הכשרה מקצועית המוכרת והמפוקחת ע"י משרד ממשלתי, אשר משכה אינו עולה על 12 חודשים ; למעט במקצועות המפורטים בנספח ג'1 בהם יתאפשר מימוש שובר להכשרה שמשכה גבוה מ-12 חודשים.

לא ניתן לקבל שובר להכשרה במקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה נמוכה.

5.2. הכשרה מקצועית, שאינה מוכרת ומפוקחת ע"י משרד ממשלתי, אשר משכה אינו עולה על 12 חודשים, במקצועות בעלי אופק תעסוקתי גבוה, שאינם דורשים רמה גבוהה של בטיחות או מקצועות רישוי וחקיקה,, הנמנים על המקצועות המפורטים בנספח ג'3. ההכשרה יכולה להתבצע במוסדות אשר הגישו תצהיר בנוסח המופיע בנספח ה'4 לפיו, בין היתר, הינם בעלי ניסיון בהכשרת 100 תלמידים ב-4 השנים האחרונות וכן כי לא יותר מ- 20% מהמשתתפים בהכשרה מקבלים שובר לפי נוהל זה. יובהר כי יש למלא תצהיר זה בגין כל משתתף, מבקש שובר.

5.3. לימודים במכללות הטכנולוגיות בפיקוח מה"ט באחד מהמסלולים הבאים : מסלול הנדסאים לקבלת תעודת הנדסאי ומסלול טכנאים מוסמכים לקבלת טכנאי מוסמך. פירוט לגבי המסלולים ותנאי הקבלה ניתן לראות באתר מה"ט בקישור הבא :

<https://employment.molsa.gov.il/Employment/ManpowerTraining/TechnologicalTrainingInstitute/Tracks/Pages/default.aspx>

סטודנטים מועמדים למסלול הנדסאים יהיו רשאים לקבל עד שני שוברים (שובר בגין כל שנת לימוד ומענק השמה אחד בלבד). שובר ללימודים לשנה השנייה יינתן בכפוף לאישור מהמכללה על זכאותו לעבור לשנה זו. יובהר כי משתתף אשר קיבל שני שוברים בעבור שתי שנות לימוד לא יהיה זכאי לקבלת שובר נוסף בעבור שנת לימודים נוספת.

5.4. הכשרה תעסוקתית באחת מהאפשרויות שלהלן :

5.4.1 לימודי אנגלית בסיסית תעסוקתית (שלא יפחתו מ- 110 שעות) או לימודי עברית המוכרים ומפוקחים על ידי משרד ממשלתי (שלא יפחתו מ-180 שעות) ו/או לימודי עברית שאינם מוכרים ומפוקחים ע"י משרד ממשלתי אך עומדים בהיקפי השעות שלעיל ותכנית הלימודים בהם אושרה ע"י נציג המשרד כתואם לתכני הקורסים שפותחו במסגרת תכנית "עברית פלוס".

הכשרה תעסוקתית שאינה מוכרת ומפוקחת על ידי משרד ממשלתי יכולה להתבצע במוסדות אשר הגישו תצהיר בנוסח המופיע בנספח ה'4 לפיו, בין היתר, הינם בעלי ניסיון בהכשרת 100 תלמידים ב-4 השנים האחרונות.

כל אדם יכול לקבל עד שני שוברים סה"כ (קרי, שובר אחד ללימודי עברית ו/או שובר אחד ללימודי אנגלית בסיסי תעסוקתית). יובהר, כי קבלת השובר השני ללימוד אותה שפה, מותנה בסיום בהצלחה של הלימודים במסגרת השובר הראשון.

5.4.2 מכינה למה"ט- שובר אחד בלבד.

שוברים להכשרה תעסוקתית אינם פוגעים בזכאות לשובר להכשרה מקצועית, כמפורט בסעיפים 5.1-5.3 לעיל.

6. שובר שלא מומש/ לא מומש במלואו

משתתף אשר הוקצה לו שובר, ולא סיים את ההכשרה האמורה או לא ניצל את השובר במהלך שלושת החודשים מיום הנפקתו, יוכל לקבל שובר נוסף, פעם אחת בלבד במהלך תקופה של שלוש שנים ממועד אישור הבקשה המקורית, בכפוף לכך שלמשתתף לא שולמו התשלומים השני והשלישי.

בכל מקרה, התשלום שכבר שולם לו יקוזז מסך התשלום המגיע לו עבור ההכשרה החדשה אותה יתחיל.

7. שווי השובר

7.1 שיעורי המימון למשתתף יחושבו מתוך עלות ההכשרה או מתוך תקרת ההשתתפות הרלוונטית עבור אותה הכשרה, המפורטת בנספח ד' להוראה זו, לפי הנמוך מבניהם (להלן: "תקרת הסיוע") ותיעשה בהתאם למפורט להלן:

אוכלוסייה המשתייכת לקבוצה ב' (ראה נספח א')		אוכלוסייה המשתייכת לקבוצה א' (ראה נספח א')		
מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה בינונית	מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה גבוהה	מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה בינונית	מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה גבוהה	
80% מתוך תקרת הסיוע		90% מתוך תקרת הסיוע		הכשרות תעסוקתיות- שיעור מימון
65% מתוך תקרת הסיוע	85% מתוך תקרת הסיוע	80% מתוך תקרת הסיוע	90% מתוך תקרת הסיוע	הכשרות מקצועיות - שיעור המימון
בנוסף, יוענק מענק השמה בסך של 2,000 ₪, כמפורט בסעיף 8.1.4 להלן.				הכשרות מקצועיות - מענק השמה

7.2 וועדת ההיגוי תקצה תקציבים ייעודיים לאוכלוסיות מסוימות מבין אוכלוסיות היעד או לסוגי הכשרות או למקצועות מסוימים.

8 הליך הקצאת השוברים וקבלת התשלום

8.1 אופן הגשת הבקשה

8.1.1 אופן הפנייה לחברה המנהלת:

הפניה לחברה המנהלת לקבלת שובר תיעשה באמצעות טפסים המצורפים בנספח ה'. הטפסים ימולאו על ידי הגוף המפנה והפונה עצמו וישלחו לחברה על ידי הגוף המפנה.

8.1.2 תהליך אישור השובר:

8.1.2.1 אם נמצא כי כל התנאים שבהוראה זו מתקיימים וכי יש תקציב לגוף המפנה בעבור סוג ההכשרה וקבוצת האוכלוסייה אליה משתייך הפונה, תאשר החברה את זכאותו ותקבע את שווי השובר (כמפורט בסעיף 7.1 לעיל).

8.1.2.2 מתן הודעה לגוף המפנה ולפונה על אישור או דחיית הזכאות בציון הנימוקים בהתאם לכללי ההוראה, או על הצורך בהשלמת מסמכים, תבוצע בתוך חמישה ימי עבודה מרגע הגשת הבקשה על ידי הגוף המפנה. במקרה של אי עמידה בלוחות הזמנים ניתן לפנות לנציג המשרד במייל - Shovarim@labor.gov.il.

8.1.3 תהליך תשלום השובר:

8.1.3.1 התשלומים בגין השוברים להכשרה מקצועית והכשרה תעסוקתית ישולמו בהתאם לאבני הדרך שיפורטו להלן. בכל פעימה ישולם שליש מתקרת הסיוע כמפורט בסעיף 7.1 לעיל.

8.1.3.2 להלן אבני הדרך:

8.1.3.2.1 **תשלום ראשון (אבן דרך ראשונה):** ישולם לאחר שהמשתתף החל את לימודיו בהכשרה. המשתתף יפנה לחברה המנהלת, לא יאוחר מ-45 יום קלנדאריים לאחר מועד תחילת ההכשרה, בין אם ישירות ובין אם דרך הגוף המפנה, באמצעות טופס המצורף **בנספח ו'**, בצירוף אישור על רישומו להכשרה וקבלה על גובה התשלום ששילם לבית הספר/ המכללה עבור ההכשרה. יובהר כי מי שלא הגיש בקשה לתשלום הראשון לא יהיה זכאי להגיש בקשה לקבלת התשלום השני והשלישי.

8.1.3.2.2 **תשלום שני (אבן דרך שנייה):** ישולם לאחר תום מחצית משך ההכשרה, ובתנאי שהמשתתף נכח בלפחות 85% משעות הלימוד שהתקיימו עד לאותו מועד. לצורך בחינת זכאותו לתשלום יגיש המשתתף את הטופס המצורף **בנספח ו'1**. מובהר כי, המשתתף רשאי לבקש את התשלום השני כאמור בסעיף זה או לקבל את יתרת הסכום שאושר לו לשובר (לאחר ניכוי התשלום הראשון) במסגרת התשלום השלישי כמפורט בסעיף 8.1.3.2.3 להלן.

8.1.3.2.3 **תשלום שלישי (אבן דרך שלישית):** ישולם עם סיום ההכשרה בהצלחה והצגה של תעודת סיום ההכשרה ו/או אישור זכאות לתעודת סיום. המשתתף יכול לפנות לקבלת תשלום זה עד 9 חודשים מיום סיום הלימודים (יראו את המועד הרשום בתעודת סיום ההכשרה כמועד בו מולאו כל התנאים הנדרשים לקבלת התעודה). לצורך בחינת זכאותו לתשלום יגיש המשתתף את הטופס המצורף **בנספח ו'2**.

יובהר כי משתתף הלומד במכללות הטכנולוגיות בפיקוח מה"ט, כמפורט בסעיף 5.3 לעיל, אשר סיים שנת הלימודים הראשונה יהיה זכאי לקבלת התשלום עם הגשת אישור המכללה על מעבר לשנת הלימוד השנייה. לצורך בחינת זכאותו לתשלום יגיש המשתתף את הטופס המצורף **בנספח ו'2**.

8.1.4 **תשלום רביעי (אבן דרך רביעית/מענק השמה):** תשלום מענק ההשמה ישולם בעבור הכשרה מקצועית בלבד, בכפוף לעמידה בכל תנאי התשלום כמפורט בסעיף 8.1.3 לעיל. ובלבד שהבקשה בגינה תוגש תוך לא יותר מ-13 חודשים מיום סיום ההכשרה כאמור, ולאחר שיוגש לחברה הטופס המצורף **בנספח ו'3**, והוכחה כי המשתתף אכן השתלב בשוק העבודה בתחום הלימודים בו התבצעה ההכשרה באחת האפשרויות שלהלן:

- 8.1.4.1 **עבור שכיר** – החל את העבודה תוך תשעה חודשים מיום סיום ההכשרה בהצלחה והציג תלושי שכר בגין 2 חודשי עבודה מלאים ורציפים, בהיקף של חצי משרה לפחות (לפחות 91 שעות בחודש עבודה). במקרה שקיים הסכם קיבוצי, הסכם אישי או כל הסכם אחר אצל המעסיק וקיימת בהם הגדרה למשרה מלאה, היקף המשרה יהיה מחצית מההגדרה האמורה. למען הסר ספק, במקרה של שינוי הוראות החוק בעניין זה יחולו הוראות החוק המתוקן.
- 8.1.4.2 **עבור עצמאי** - אדם אשר החל לפעול כעובד עצמאי בתחום הלימודים בו הוא הוכשר תוך תשעה חודשים מיום סיום ההכשרה בהצלחה והציג את המסמכים הבאים:
- 8.1.4.2.1 אישור עוסק/פטור מרשות המיסים על פתיחת העסק ושם העסק.
- 8.1.4.2.2 אישור על ניהול ספרים מרואה חשבון.
- 8.1.4.2.3 דו"ח רואה חשבון או אישור של יועץ מס או חשבוניות/קבלות המאשרים כי סכום הכנסות העסק בפרק זמן של עד 4 חודשים מצטברים (לא בהכרח רציפים), יגיע לסכום מצטבר של פעמיים שכר מינימום חודשי לפחות.
- 8.1.5 **הנחיות נוספות לעניין תהליך תשלום השובר:**
- 8.1.5.1 התשלום יעשה ישירות למשתתף כנגד החלק משכר הלימוד אשר שולם על ידו לבית הספר בו מתנהלת ההכשרה. במקרה שהמשתתף ונציג הגוף המפנה יצהירו ולאחר שניתן לכך אישור ע"י נציג המשרד, בהתאם לאמור בנספח ה', כי מצבו הכלכלי של המשתתף לא מאפשר להעביר לחשבונו את התשלום, מטעמים כגון: חשבון מעוקל, חשבון לא פעיל, סירוב הבנק למתן המחאות או כרטיסי אשראי, מקבל הבטחת הכנסה או טעם דומה, יעשה התשלום באמצעות המחאה לפקודת בית הספר, באותן אבני הדרך והתנאים המפורטים בסעיף 8.1.3 לעיל.
- 8.1.5.2 החברה המנהלת תודיע בכתב לגוף המפנה ולמשתתף על אישור או דחיית בקשת התשלום, בהתאם לאבני הדרך, תוך חמישה ימי עבודה מיום הגשת הבקשה לתשלום על ידי הגוף המפנה או המשתתף. ביצוע תשלום השובר, בהתאם לאבני הדרך, יבוצע (למשתתפים אשר בקשתם לקבלת תשלום אושרה) בתוך שבעה ימי עבודה מיום הגשת הבקשה לתשלום על ידי הגוף המפנה או המשתתף.
- 8.1.6 **השגה על החלטות החברה**
- ניתן לפנות לנציג המשרד בבקשה לערעור על הודעה שהתקבלה ע"י החברה המנהלת תוך 30 יום מיום קבלת ההודעה.

9 **ועדת היגוי**

9.1 **הרכב הוועדה**

לצורך המעקב הרבעוני אחר אופן הפעלת ההוראה, מינה מנהל זרוע עבודה במשרד ועדה שחבריה הם:

- 9.1.1 נציג מינהל תעסוקת אוכלוסיות - יו"ר הוועדה;
- 9.1.2 נציג האגף להכשרה מקצועית ופיתוח כוח אדם – חבר;
- 9.1.3 נציג מטעם חשב המשרד – חבר, בעל זכות וטו להכרעה בעניינים כספיים;

- 9.1.4 נציג הלשכה המשפטית במשרד- חבר, בעל זכות וטו לצורך הכרעה בעניינים משפטיים ;
- 9.1.5 נציג אגף התקציבים במשרד האוצר – חבר ;
- 9.1.6 נציג שירות התעסוקה – חבר.
- 9.1.7 נציג מה"ט – חבר.
- 9.2 סמכויות ועדת ההיגוי יהיו בין היתר : עדכון רשימת המקצועות והענפים הנדרשים, הקצאת התקציב בין האוכלוסיות השונות תוך התייחסות להקצאה למקצועות (כאמור בסעיף 7.2), בדיקת היקף ניצול השוברים, עדכון תקרות הסיוע ובחינת השפעות ואפקטיביות השוברים במקצוע בו הוכשרו וכל נושא הקשור במעקב אחר ביצוע הוראה זו.
- 9.3 הוועדה תדווח לממונה על זרוע העבודה במשרד הכלכלה והתעשייה באופן רבעוני ובהתאם לדרישתו. נציג שירות התעסוקה לא ישתתף בדיונים בסוגיות הנוגעות לניצול והקצאת התקציב או המלצות על הוספת/גרירת גופים מפנים.

10 תחולה

- 10.1 הוראה זו מחליפה הוראות ממונה על התעסוקה מתאריך 1.11.2020 ותיכנס לתוקף החל מיום 15.3.2022.
- 10.2 על בקשות שהוגשו עד ליום 14.3.2022 תחול הוראת הממונה על התעסוקה שהייתה בתוקף במועד הגשתן.

תאיר איפרגן

ממונה זרוע העבודה

ירושלים, אדר ב' תשפ"ב, מרץ 2022

נספחים לנוהל

נספח א : אוכלוסיית יעד

נספח ב : גופים מפנים

נספח ג : רשימת מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה גבוהה

נספח ג1 : רשימת המקצועות אותם ניתן ללמוד במשך של יותר מ-12 חודשים

נספח ג2 : מקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה נמוכה

נספח ג3 : רשימת המקצועות בעלי אופק תעסוקתי בדרגה גבוהה שאינם דורשים רמה גבוהה של בטיחות ושאינם מקצועות רישוי וחקיקה

נספח ד : תקרות סיוע

נספח ה : טופס בקשה לקבלת שובר להכשרה מקצועית/ תעסוקתית

נספח ה1 : הצהרות והתחייבויות של מגיש הבקשה

נספח ה2 : אישור מוסד הלימוד בדבר עמידה בתנאי הקבלה לקורס

נספח ה3 : בקשה לשינוי פרטי תשלום

נספח ה4 : תצהיר בדבר אחוז הלומדים מקבלי שובר והיקף הלומדים במוסד ההכשרה

נספח ו : בקשה להחזר התשלום הראשון

נספח ו1 : בקשה להחזר התשלום השני

נספח ו2 : בקשה להחזר התשלום השלישי

נספח ו3 : בקשה לקבלת מענק ההשמה

טופס השגה על החלטת החברה לפי סעיף 8.1.6 להוראה